teatre català

ANY II BARCELONA: 28 GENER 1933 NÚM. 18

A manera de comiat o de parèntesi

Els editors de la Revista TEATRE CATALA han decidit la seva suspensió, als quatre mesos justos d'haver començat a publicar-la.

Aquestes paraules, fredament lacòniques però expressives, ens estalviarien per elles mateixes de fer comentaris a la decissió presa, si els redactors d'aquest periòdic, millor dit, els que «actualment» el confeccionaven, no es creguessin obligats a manifestar pel seu compte unes breus consideracions.

Es evident que en la major part dels casos la desaparició més o menys sobtada d'un periòdic obeeix principalment a l'esgotament o a la manca de mitjans econòmics per a mantenir-lo. La confessió d'aquesta pobresa no ha d'avergonyir a ningú i menys a Catalunya, on quasi totes les coses d'un sentit ideològic s'han iniciat i dut a terme amb més entusiasme que possibles i, generalment, amb una ambició superior als mitjans de què hom pot disposar. Aquesta parvitat es fa més palesa quan, com en el nostre cas, es tracta d'una publicació imparcial, d'esperit liberal i desinteressat, desvinculada en absolut de les cobejances o conveniències d'una empresa, d'uns interessos personals o dels d'una «penya» o tertúlia.

Mentiriem, doncs, sense que aconseguissim enganyar a ningú, si declaressim que TEATRE CATALA deixa de sortir en ple èxit editorial. Sense Mecenes, que en el nostre país escassegen, i sense subvencions ni injeccions de vigoria crematística, més o menys confessables, que tal vegada no hauria estat difícil d'obtenir posant, però, a preu la nostra insubornable i honesta independència, només podia salvar-nos un abrandament entusiasta que suplís l'escassetat de mitjans. Hem de confessar que aquest entusiasme, latent en molts de nosaltres i en els que des de fora, com a subscriptors, collaboradors o llegidors, ens han ajudat, no ha estat tan general i persistent com ens crèiem amb el dret d'esperar. Ens han fallat, de primer antuvi, assistències morals i collaboracions que ens havien estat promeses en començar la nostra tasca i que ens decidiren a afrontar la prova. Aquesta apatia ha fet vacillar l'ànim d'alguns que ens ajudaren amb una impetuositat digna del millor elogi, però que ens han abandonat al bel mig de la feina, decebuts o fadigats. Bona part hem de reservar a les pròpies culpes, a certes imperfeccions externes, que hom no podia de moment preveure ni evitar, però que anavem corretgint i que hauriem superat del tot.

En aquestes circumstàncies, no és estrany que els editors de la Revista es decidissin a suspendre la publicació de la mateixa, puix no es poden exigir sacrificis quan no estan compensats almenys per la cordial correspondència dels més obligats a apoiar-los i a agrair-los.

Ara bé; els actuals redactors de TEATRE CATALA, els que hi escrivien i hi dibuixaven, estimulats per noves collaboracions que ja començaven a donar més moviment i vivacitat a les nostres pàgines, no es resignen al fatalisme de la desaparició, puix els anima un inextingible amor al nostre Teatre Nacional, exponent i guiatge d'una cultura que tant ha fet i pot fer encara a profit de la grandesa espiritual del nostre poble, i per damunt de l'anècdota, de l'episodi i de les incidències circumstancials, estan decidits a lluitar en tots terrenys per la dignitat i la permanència del Teatre

Català, amb més motiu i amb més braó quan la nostra escena, prostituïda i aporrinada per propis i per estranys, ha vingut a ésser des de fa massa temps, la Ventafocs de la literatura catalana.

Així és que prenent els mots en el sentit just i estricte, ens conformem momentàniament a la «suspensió» del periòdic, puix no està al nostre abast evitar-ho; però declarem, d'una manera solemne, decidida i rotunda, que no ens resignem a la «desaparició» definitiva. Lluitant contra tota mena de contrarietats i de fallàcies; desafiant l'hostilitat, la indiferència o l'obstrucció dissimulada del professionalisme de teló endins i de teló enfora, procurarem arribar al cos viu del nostre poble, fastiguejat, decebut i desorientat per les falles i turpituds dels manegadors dels afers espirituals i materials del nostre teatre.

Comptem, en primer lloc, amb la bondat de la nostra causa, que continuarem servint amb entusiasme, lleialtat i desinterès, i, sobretot, tenim posada tota la nostra confiança en aquesta esponerosa florida, en innumerables nuclis escampats per tots els indrets de Catalunya, del teatre «amateur», que ha d'enrobustir, dignificar i depurar el nostre maltractat Teatre Nacional.

Tantdebò els nostres auguris tinguin ràpida i òptima realització i que aviat poguem reprendre el diàleg amb els nostres amics. Mentrestant no volem despedir-nos amb un ADEUSIAU, sinó amb un coratjós ARREVEURE!

LA REDACCIO.

TRIBUNA LLIURE

SUGGESTIONS I COMENTARIS

VERS LA CONQUESTA DEL TEATRE DEL LICEU

IV i últim

Declarem, doncs, que malgrat de la penúria i de l'evident decadència que sofreix el gènere operístic en els seus punts habituals de producció i en els grans centres artístics on es conrea, a Barcelona té encara vida per molts anys. En primer lloc, per raó natural de les coses, puix encara el teatre líric no ha esgotat la seva existència a casa nostra; i després, perquè l'òpera té encara a Catalunya una missió a acomplir.

Hem dit, i no ens hi hem entretingut massa per manca de temps i d'espai, que la representació d'òperes és actualment un espectacle, el més car potser de tots, tenint en compte el que cobren els nombrosos elements que intervenen en l'execució i les condicionals naturals de l'òpera que amb unes despeses generals força crescudes, queda limitada, cada obra, a un nombre escàs de representacions. El sacrifici econòmic que suposa el posar les òperes amb tota dignitat, ha estat un dels factors que han decidit la decadència del gènere arreu d'Europa, potser molt més, i si no amb proporció igual, que no pas el canvi de gust dels públics.

Tenim, doncs, que a Catalunya és convenient, ara i encara, el conreu de la gran òpera, i tot el que es faci en aquest sentit és digne d'elogi; però també és qüestió essencial de saber ço que pot costar-nos aquest plaer que ens volem donar. Seria ridícul que per la vanitat o per la satisfacció de mantenir un teatre d'òpera, no poguessim posar les tovalles a taula.

Tornant a la presumpta, probable, possible, propera o llunyana adquisició del Teatre del Liceu — puix la idea de bastir un nou teatre de planta ha de restar a recó mentre l'import que hom demanés pel Liceu no aconsellés pensar en aquesta solució — hem de referir-nos a ço que haviem dit en començar aquests comentaris. Si el Liceu s'ha de pagar per ço que realment val — deixant de banda el sobrepreu d'estimació — hem de confessar que no tenim prou diners; millor dit, que dels pocs o molts diners que tinguem, no hi ha els suficients per a permetre'ns aquest luxe.

El més bonic seria que els senyors propieta-

ris, en un gest arrogant de generositat, un cop a la vida aristocràtica, fessin franca entrega de l'edifici i dels drets inherents, a la representació del Poder públic de Catalunya. Ja sé els escarafalls, blasmes i dicteris indignats que causaria una proposició d'aquesta mena. No diuen els senyors propietaris del Liceu que el fet d'esser-ho no els porta cap benefici, ans al contrari han de despendre un bon grapat de moneda cada temporada, en concepte de subvenció, a més dels desembossaments que de tant en tant -- millor seria dit de tard en tard — es veuen obligats a fer per reformes? Doncs no s'hi pensin més. Se'ls presenta una magnífica avinentesa de renunciar d'una manera elegant a una finca que no els produeix res i, en compensació, seria molt just que després de donar-los les gràcies amb tota la cerimònia que el cas exigís, hom gravés en una làpida de marbre i bronzo, en el Saló de descans, el nom dels generosos ofertors, com a exemple de desinterès i d'amor a la pàtria i a l'art.

—Regala coses teves!, podrà dir-me un dels senyors alludits. Seria cas de preguntar-li allavors si és que pensa algun dia heure fruit d'aquest arbre que per no n'hi dóna. Si és que a la llarga creu que podrà arribar-se a anullar el Liceu com a teatre per a gaudir-se de la renda que hom podria percebre del solar i de l'immoble convertits en cases de lloguer, caldria desenganyar-lo. Segons les corrents generals i concretament en ço que queda establert en la Constitució de la República espanyola i es determina també en el projecte d'Estatut orgànic de Catalunya, la propietat serà respectada «mentre acompleixi un fi social» i l'Estat es reserva el dret de procedir a les expropiacions necessàries, fins arribar a la incautació sense indemnització, per tal d'aconseguir que aquesta finalitat social sigui acomplida.

La finalitat social del Teatre del Liceu és ben concreta. Mentre els propietaris el destinin a l'ús per al qual fou creat i el facin funcionar sense interrupcions que no obeeixin a causes de força major, no hi ha res a dir. Ara bé; en cas contrari, hom podria arribar a la incautació i, en tot moment, el Poder públic de Catalunya podria veure si convé als interessos collectius del nostre poble i per a major eficàcia de l'obra cultural, estudiar una expropiació amb les indemnitzacions adequades. Anys enrera, el qui hagués dit això l'haurien pres per boig; ara, per molt que s'escandalitzin, entra ja en el camp de les possibilitats; demà, em sembla que no serà ja ni qüestió de parlar-ne. Així penso jo. Si dic disbarats, deixeume'ls dir.

Un cop el Liceu fos del poble, caldria prendrer-se'l seriosament i fer les coses amb peus de plom. Hi ha necessitat de fer arribar l'art al poble; però s'ha de fer amb tota dignitat, amb el màxim prestigi. Hi ha gent que quan parla de popularitzar l'art es creu que es tracta de fer una arrossada a la Font de la Teula o d'entrar per tot arreu sense americana i amb el caliquenyo a la boca. N'hi ha també que consideren que n'hi ha prou per a satisfer l'apetència cultural del poble, el donar-li a tastar coses primàries, de poc gruix, innocentones i fàcils. Error greu! Al poble se l'ha de tractar com un major d'edat. El poble té una sensibilitat artística més afinada

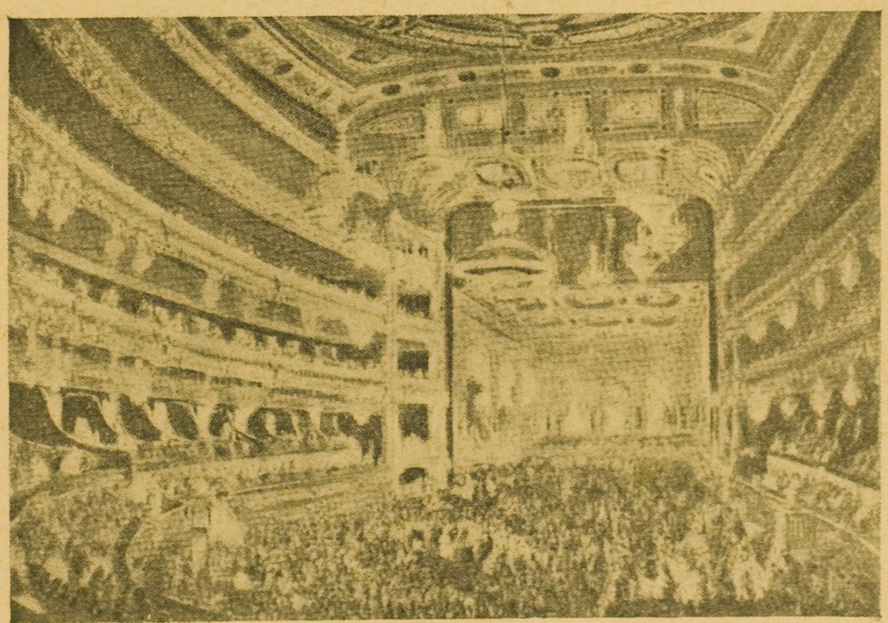

Ball de disfresses al Teatre del Liceu

del que es creuen molts que el coneixen superficialment. Si anessim a fer comparacions, restaria a favor del poble humil un marge de sinceritat i de fervor artístic que molt sovint es troba en manca en classes que es tenen per selectes i illustrades. L'exemple més vistent l'havem tingut al Liceu mateix. Sense anar més lluny, l'altre dia un públic nombrós i, en sa generalitat, humil, assistia, devotament, en funció popular, a la representació de « La ciutat invisible de Kitege ». Al poble se l'hi ha de donar Mozart, Beethoven, Wagner, tots els grans músics antics i moderns. Seria una equivocació lamentable creure que per tal de popularitzar el Liceu hom hi cantés « La corte de Faraón », en italià, amb orquestra de cent músics, o bé hi donessin concerts les tristes deixalles dels antigament gloriosos Cors de Clavé.

Una altra finalitat que li escauria acomplir al Teatre del Liceu, conquerit i renovat, seria la de fomentar i donar vida a la producció lírica catalana, tan escassa i migrada, com també la de facilitar l'actuació dels molts i valuosos artistes catalans que donen nom i prestigi universals a la nostra pàtria i als quals no els ajudem talment com escauria.

Una altra cosa a fer, seria la d'enllaçar d'una manera o una altra la labor admirable

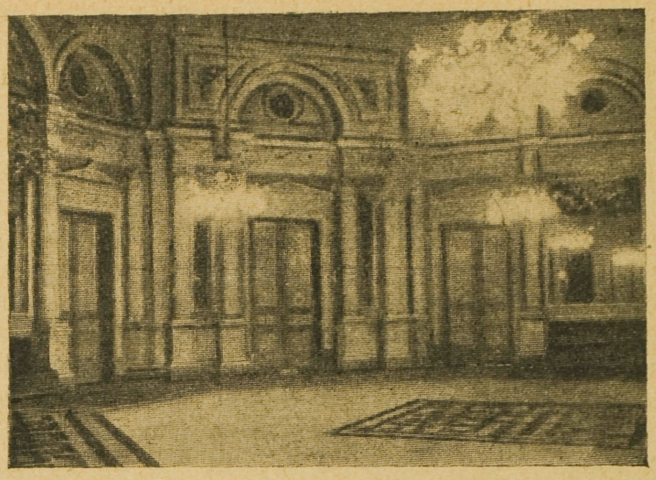

Saló de descans del Teatre del Liceu

que realitzen els orfeons de Catalunya amb el teatre líric català. Es podrien portar a terme realitzacions magnífiques que segurament cridarien l'atenció del món musical i qui sap!, si algun dia el Liceu podria ésser la Meca dels filharmònics d'arreu del món com ho ha estat fins ara Bayreuth.

Així sigui, i perdoneu-me si us he atabalat massa.

PAU COLOMER.

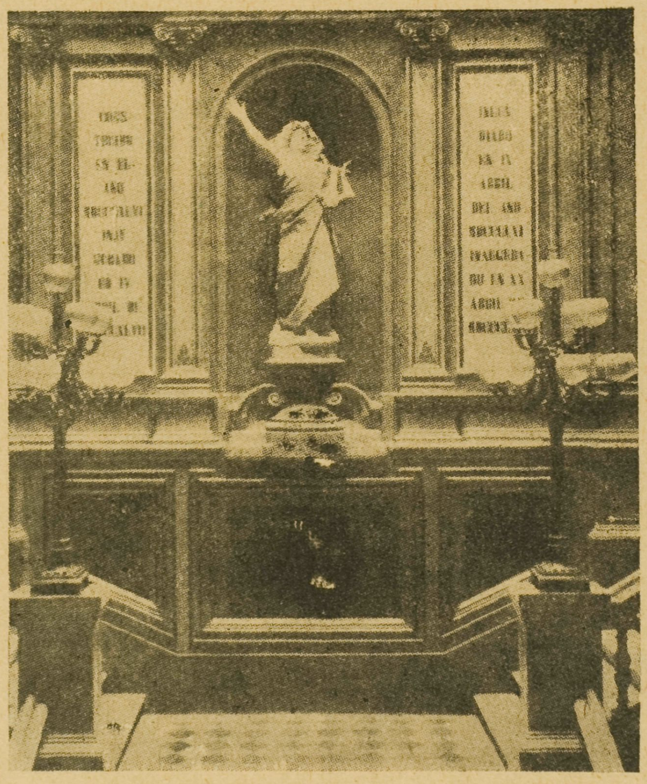

Alegoria de la Música en el replà de l'escala principal del Liceu

L'ART D'INTERPRETAR COMEDIES (1)

III

Després del silenci perquè passà el teatre a través de les diverses convulsions històriques que capgiraren el món, veiem reaparèixer la tragèdia a França en el segle XVII, amb Corneille i Racine, menys ampul·losa i més acomodada al passional de l'home. Aquest davallament a la naturalitat impulsa, els actors intel·ligents a la contenció en la forma recitativa, i Le Kain i la Clairon advoquen i proclamen la necessitat de «parlar la tragèdia» deseixint-se, progressivament, de l'afectació artística a profit de la veritat humana.

En el segle XVIII, Garrick i Sheridan a Anglaterra i a França, Talma — aquest geni de l'escena — accentuen amb més força, encara, l'afany de verisme en la representació no tan sols en el to, sinó també en les altres formes expressives.

El retorn a l'èmfasi declamatori — particularment en l'escola francesa — el creiem degut a la mediocritat de certs comediants que en llur desig d'imitar els mestres, mancats de comprensió i de sensibilitat per a apropar-se a ells, confonen la força interna amb l'ampul·lositat objectiva. La inevitable cadència suau i lleugera que exigeix el ritme poètic, més sensible a l'esperit que a l'oïda, els obsessiona preferentment i disfressen la impotència espiritual amb un desbordament cromàtic de tonalitats vocals.

Com si tot s'hagués d'aconseguir amb el to.

André Antoine, en el seu llibre «La vie amoureuse de Talma», ens diu referint-se a la veu d'aquest meravellós comediant:

«Tenia en el «mig to» una mena d'extremiment particularíssim, que no era «la vibració professional ni el trèmol tràgic», sinó el timbre, el so que ja en els primers mots corprenia l'auditori».

La vibració «professional» i el trèmol «tràgic»!...

Fixeu-vos com són eloqüents aquests conceptes encarcarats i com posen al descobert tota una escola de recitaires anquilosats i rutinaris.

Dominats per tals prejudicis és de creure, també, que en envair l'escena l'onada del romanticisme es sentissin comunicats els actors de l'abrandament passional que l'impulsava. Amb un nou sentiment de l'art, es crea amb ell un nou sentit de la naturalesa. Una naturalesa exacerbada que amplifica les vibracions de l'esperit i es manifesta objectivament indisciplinada, audaç i folla. Una divagació constant entre la realitat i la imaginació desbocada amb ànsies de reivindicació i reforma que proclama i reclama «els drets de la passió» en la moral i «els del geni» en la literatura (1).

Aquesta mescla d'idealisme i realisme havia de resultar en extrem perillosa per als comediants poc comprensius i sòlids. La fuga encesa del lirisme dramàtic exigia el màxim d'expressionisme i el trasumpte del natural en les escenes realistes el davallament a la simplicitat més estricta. Com era difícil de conformar-se i moure's amb justesa entre aquests dos extrems tan oposats!... No tots els temperaments podien disposar d'una sensibilitat prou afinada per a desplegar de cop-i-volta les ales de l'esperit i fer-lo volar, extremit, al batec de l'entusiasme.

Aquest defecte temperamental era suplert, massa sovint, amb l'afectació externa. Allà on no podia arribar el sentiment, hi arribava la veu amb esgarips desaforats i profunditats cavernoses «que acabaren» per reduir l'art escènic a través del temps i de diverses temptatives — transcrivim de Josep Ixart, època «echegarayesca» — a la dicció pura, a la declamació musical, ben tost amanerada, sonora combinació de rimes que es prolongaven en impetuosos crescendos, en sobtats canvis de to; no inesperats, ans bé molt desitjats pel públic, i en modulacions de la veu xopa de llàgrimes. Davant d'aquell afalac meridional, hom rellegava a lloc secundari totes les altres condicions de la interpretació».

En arribar a aquest punt no podem menys de deplorar el concepte sumari que de l'art de recitar tenen format encara alguns comediants, perfectament dotats d'una veu sonora i sentir com la utilitzen només, en un pasme de desenfrenat virtuosisme, per escarnir l'art i falsejar la naturalesa.

Ens fan l'efecte paradoxal d'un boig furiós tocant un «stradivarius».

Es clar que el llenguatge poètic no pot alliberar-se, com hem dit abans, d'unes determinades regles d'accentuació que el revesteixen de suau harmonia. Tan desavinent i contrari resultaria despullar-lo de la seva natural musicalitat, com ho és d'imprimir-la, arbitràriament, al llenguatge usual. Però cal no obsessionar-se massa en la forma de dicció per fer més perceptibles les valors emotives. Curem de submergir-nos en les íntimes vibracions humanes que han inspirat el cant i la forma serà ponderada, sense afectacions innecessàries. Destriem i avalorem els conceptes en llur valor

(1) Vegi's els números 16 i 17 dels 14 i 21 de gener 1933.

positiu i la viva expressió del natural ens marcarà insensiblement el ritme.

Aquestes mateixes observacions són aplicables al diàleg normal. Amb tot, cal no confondre el sentit del natural artístic amb el natural pròpiament dit.

Si, per exemple, empesos d'un virtuosisme francament realista copiéssim íntegra la gamma de la conversa popular, el llenguatge escènic resultaria desacordat, inharmònic, mancat de ritme; les passions i els sentiments s'esfumarien en la boira tèrbola del passeig imprecís, en la confusió de mots involucrats, en el crit extemporani. La pausa — aquesta nota més del pentàgrama, com l'ha qualificada no recordo qui — seria emprada a destemps, i en lloc d'intensificar la conversa amb un silenci més o menys breu, en trencaria el ritme. «L'interessant del teatre no és que sigui natural, sinó que mai no deixi de semblar-ho».

Si ens fos possible de sorprendre un grup al carrer i traslladar-lo a l'escenari amb les pròpies expressions i gestos, la seva actuació ens resultaria inversemblant i falsa per desplaçada. Es cert que els elements expressius de què es val el comediant meticulós són sempre copsats directament del natural, però sotmesos a selecció i polimentats a conveniència. Es la bona administració que fa bona la cosa.

Aquesta observació constant en el món objectiu, com en el subjectiu, és la que afina i pondera l'artista. I en el comediant, ha d'ésser encara més minuciosa, més precisa, més exacta que no pas en els altres; perquè el comediant per a expressar les emocions no pot valer-se d'elements materials estranys a ell, susceptibles de retoc, com són el fang, els colors, els instruments musicals, sinò que ha de dominar amb la intelligència la multitud d'instruments vius que constitueixen el seu ésser i subjectar-los a la conveniència del moment. Els ulls, el rostre, els braços, les mans, els dits, les cames, tot plegat, tot ha de moure's acordadament al conjur màgic dels diversos estats d'ànim perquè va passant en el transcurs de la representació. La sola fallida d'un d'aquests elements és prou per a destruir l'equilibri del conjunt i privar-lo d'aconseguir l'efecte que es proposa. L'obra del comediant és de realització immediata, sense temps a retocs ni correccions. Naix i mort a l'instant. Es per això que mai no dèu fiar-la a la improvisació, si no vol exposar-se a la fallida; i és per això, també, que l'emoció en ell, àdhuc quan li escapen les llàgrimes, ha d'ésser provocada fisiològicament. Una pseudo-sensibilitat li ha de fer vibrar els nervis deixant clara i amatent, però, la força directriu de la intelligència per a governar a plaença l'instrument de què es val. En fer-se seu l'esperit del personatge que representa ha de deixar d'èsser ell sense deixar d'ésser-ho en absolut. El fenòmen del desdoblament de què ens parla Diderot.

Vegeu si se'n necessiten d'anys i més anys per a arribar a aquest domini. Es a la maduresa, gairebé als finals de la vida, quan el comediant comença a conèixer les dificultats del seu art i la manera de vèncer-les.

Gahede diu de Federic Mitterwurzer que no fou el més gran actor alemany perquè morí als 53 anys, quan encara no havia atès la seva plenitud artística. I encara, en atènyer-la sorgeix un nou fantasma: el probable perill de la fredor sota l'excés d'ofici, l'acció de la intelligència pura sense cap fuga d'entusiasme; la imitació invibràtil i seca de la forma buida. Es en aquell terme mig aconsellat a l'alma per Dugazon que dèu moure's l'actor.

«Fill meu — li deia — heu trobat l'ensenyança dividida en dues doctrines. Una d'elles, ingènua i lliure, només admet en les arts imitatives l'expressió de la naturalesa, i sovint la trobo justa; l'altra pretén regular aquesta expressió amb les convencions de l'art quan la seva rudesa frisa la grolleria; i he de confessar-vos que també alguna vagada comparteixo aquest sentiment. De totes maneres, si jo podia parlar per compte propi diria: Abandonem-nos a la naturalesa quan l'emportament de les passions ens sotmet a la seva influència primitiva; però no menyspreem tampoc les belles teories de les arts que han reduït a lleis aquestes passions i embelleixen amb llurs preceptes àdhuc els moviments més desordenats».

En conclusió: «L'art de interpretar comèdies és l'art de interpretar, ponderada i embellida, amb la màxima justesa possible, la vida mateixa».

Es aquest per al comediant el camí més fàcil i dreturer d'arribar amb menys esforç a la popularitat i al triomf?

Amb sinceritat hem de confessar que no. Tal com està entès i constituït actualment el teatre, l'actor que es lliuri del tot a aquest concepte pur del seu art corre el risc de passar desapercebut. Però, a no trigar massa, qui sap!

El teatre tendeix cada dia més a la intimitat. L'esperit de les obres modernes, riques en intensitat, esbandides d'accessoris superflus, cenyides de llenguatge i sense embalum d'ornamentació decorativa, reclamen un cercle més reduït, una comunicació més directa de l'intèrpret amb l'auditori gairebé impossible d'aconseguir en les espaiades, per no dir excessives sales d'espectacles amb què comptem actualment.

El cinema va restringint l'acció del teatre perquè té una força espectacular més ampla.

Per això el teatre, gradualment, esdevé cada dia més íntim, més espiritual. El cinema només li ha pres allò que naturalment li havia de prendre per llançar-lo a un camí de més noblesa: li ha pres l'objectivitat. Són dos matisos d'un mateix art movent-se cadascun en el pla que de dret li correspon. Les arts massa íntimes no són per a les multituds; i la multitud que és el públic heterogeni, la massa bigarrada, sense cap preparació ni criteri fonamental, sempre ha manifestat el concepte frívol de les seves preferències insubstancials i buides de passatemps.

Confon; i li fan confondre l'objecte educatiu i artístic del teatre. L'amunteguen com a ramades — per treure'n més profit — a saciar amb tota mena de trucs i de registres la seva fam de plaer estòlid, en una mena d'orgia espiritual; perquè l'esperit igualment que la carn, com diu Hugalde, també té el seu llibertinatge i desordre en el qual es remou més a plaença; i adquireix en ell, sense adonar-se'n, un gust maquinal i groller. Molt sovint la crítica ha comentat amb cert astorament el fenòmen de veure les sales d'espectacle plenes en dia d'estrena i gairebé buides del tot en les representacions successives, mentre vessaven els locals on la banalitat ha pres entrada. El fet no té res de nou ni d'extraordinari. Si fem una regressió a l'antiga Roma, per tal d'establir un parallelisme històric a través dels segles, trobarem que el poble oblidava Terenci, atret per les pantomimes i farses dels bufons, forma de comèdia nícia que fa riure, distreu i no capfica gens.

No pot ésser que actualment, també, el capgirell, el crit d'espanta-criatures del desaforat que sigui, la visió aterridora d'una agonia amanida amb tot el bé de Déu de raneres, contorsions i amaniments esgarrifosos, el desfermament espectacular de totes les patologies imaginables i el davassall de grolleries banals i grasses de taverna i carreró comptin amb un auditori més nombrós, més addicte i més conseqüent?

Sigui com es vulgui, val a dir que l'opinió pública i bona part de la gent de lletres no han arribat o no han volgut arribar a formar-se un criteri precís del lloc que deuria ocupar el teatre en la moderna societat. Hem sabut stiuar-nos perfectament quant al llibre; cada dia tendim més a la superació de les arts i les lletres, i, per contra, alcem, emportats d'un munt de prejudicis, quan no d'interessos inconfessables, una barrera fantasmal a la literatura dramàtica feta forma. Potser sigui degut a causa de no haver-nos parat a desglossar detingudament els dos principis en què s'agita la vida del teatre — el comercial i l'artístic —, i a cercar la forma d'acordar-los prudentment fent-lo assequible, ensems, a tots els estaments socials amb la demostració efectiva que és un element de cultura social, tan imprescindible i respectable com el llibre i el diari.

Si hom procedia a la construcció de teatres reduïts, esbrossats de paràssits vividors, n'actuarien més dels que funcionen ara — a reducció de despeses reducció de guanys — i seria més fàcil fer-ne escola del poble que menjadora del públic. Amb aqueixa difusió de petites sales, no caldria anar a remolc del gust de les majories, sinó al de sectors determinats. Tothom faria cap allà on el servissin més en consonància amb les seves preferències i la seva preparació cultural.

D'antuvi, pot semblar que aquestes disquisicions aparentment digressives del tema que tractem, no tinguin cap relació amb l'art d'interpretar comèdies. Hem de declarar, però, que les hem abordades per tal d'escatir la influència que exerceix la qualitat de l'ambient i de les obres en la qualitat de l'intèrpret.

Si, per les raons exposades, empreses i autors — les que siguin i els que siguin — es veuen obligats a atendre preferentment — per bé que sigui de tant en tant — les exigències del gros públic, és molt comprensible que el comediant esdevingui insincer i adulador també per la seva banda. Costa menys de corrompre's que d'imposar-se àrdidament a l'escomesa del gust imperant.

En l'alternativa d'haver d'interpretar constantment i a la barreja, produccions bones, regulars o impures — que són les que tenen més addictes per ésser les més externes — l'actor accepta de grat aquestes últimes i àdhuc les prefereix a les altres, puix que amb ben poc d'esforç, el simple estudi de les lletres, el desfermament dels instints i... l'ajut de la «claca» pot aconseguir èxits fàcils, que si bé no afermen la seva competència artística, el mantenen en un pla acomodatici que li permet afiançar el dolç anar fent amb el guany del nostre pa de cada dia i un simulacre de gloriola per a estarrufar-se tot esponjat com un gall de panses.

Però és que els pobres comediants podem aspirar a gaire cosa més en les circumstàncies en què ens trobem? El treball ens absorveix del tot: assaig i comèdia, tarda i nit; una feina abassegadora, intensa. La nostra vida no pot ésser sotmesa a una distribució metòdica i ordenada del temps. Rarament podem freqüentar la societat; ens n'arriba alguna nota escadussera, de tard en tard, al cambrí del teatre; vivim a banda de l'altra gent; el nostre món són les cordes, les decoracions i les parets negroses de l'escenari. En aquest encofurnament constant, sense con-

tacte amb la llum del dia, ens alimentem — com els presoners de Plató en el mite de la caverna — de conjetures incertes que arribem a creure reals per virtut de l'ambient i la rutina. Amb un gran esforç i una voluntat de ferro, podem atendre les nostres obligacions mínimes, que no ens permeten anar més enllà de l'estudi dels papers i ens priva d'adquirir el fons de coneixements que la nostra funció social ens imposa. I l'art del comediant no pot fonamentar-se en la ignorància, no pot ésser merament intuïtiu i d'improvisació. Els esclats de passió i de sentiment no poden respondre a la idiosincràsia de l'intèrpret, sinó a la del personatge que representa. I si no sabem ben bé què som i què valem nosaltres, còm és possible que ens endinsem en un esperit estrany més complicat o més senzill que el nostre? Coneixedors de la valor essencial de les obres no aniriem a l'encalç de les que entren pels ulls i les oïdes i es traueixen amb la veu i el gest, sinó d'aquelles altres que es filtren a l'esperit i amb l'esperit s'interpreten.

No n'hi ha prou amb els escriptors per a intentar l'evolució del gust imperant, cal, també, la cooperació de l'actor per a imposar-la.

ENRIC LLUELLES.

La sobtada interrupció de la Revista TEATRE CATALA, ha fet que els articles d'Enric Lluelles acabin d'una manera imperfecta i desordenada. La matèria era vasta i hauria emplenat moltes pàgines. Ha estat precís condensar el final, fent salts i digressions per tal d'arribar a un acabament que no esgota la matèria, ni molt menys. Havem de lamentar que per les circumstàncies susdites, el meritíssim treball d'Enric Lluelles resti incomplet.

LA "MISE EN SCENE"

II

Tinc davant meu una definició d'enciclopèdia de la professió d'escenògraf: «A més de la pintura i muntatge de les decoracions de teatre, solen encarregar-se els escenògrafs d'altres treballs que tenen, més o menys, analogia amb el seu art. Per exemple: l'organització de cavalcades, la construcció d'arcs improvisats, el decorat d'envelats, etc., etc.»

Dissortadament és així, i el més lamentable és que porten aquestes activitats al teatre; reminiscència del moment en liquidació de l'escenografia d'enginys, dels descarrilaments en escena, de les tempestats, els incendis, els enderrocaments, tot l'aparell de «Grand Guignol». S'aixecava el teló i es deixava l'escena amb el decorat, buida, o amb els actors quiets i silenciosos durant uns moments, perquè el públic pogués contemplar el decorat i jutjar-lo.

De vegades, l'efecte produit pel decorat «salvava» l'obra. Salvar l'obra! Bon guasardó per a l'escenògraf, que pretenia dir coses al públic, apart de l'autor i sense tenir-lo gaire en compte.

Caldria recordar sempre que en el teatre tot és ficció, i fer-ho oblidar al públic; tenir en compte els límits de la ficció en escena (on tot és limitat, on no és possible lluitar amb altra cosa que amb paper, o amb tela, o amb cartró pintats, o amb altres materials en reduït nombre) perquè tingui una discreció prou gran per a deixar que el públic s'oblidi del decorat i pugui concentrar tota l'atenció en les paraules i els moviments dels actors.

Un bon actor pot simular totes les pasions humanes, i portarà la ficció tan enllà com el seu talent li permeti, i en farà participar al públic, que veurà un ser material en escena, trist o alegre, bo o dolent. Però mai un escenògraf, amb tota la seva habilitat, per més facilitats materials que tingui, podrà fingir una tempestat en les reduïdes dimensions d'un escenari. No aconseguirà altra cosa, com més s'allunyi del teatre, que recordar al públic que es troba en un teatre, i que en l'escenari estan «fingint» una tempestat. En canvi, que lluny del teatre es troba, per exemple, l'espectador d'una obra de Molière ben representada, decorada amb una simple cortina!

Es precís assenyalar un mal important del teatre: la «mise en escene» standard, els decorats pintats en sèrie. André Boll, en la seva obra «Du décor de théâtre», remarcà aquest perill: ...es troba constituit (en cada teatre) un stock ambulant de mobles «Briant Robert», de gravats «Meyer», d'argenteria «Christofle», etc., etc.

«... en el magatzem hi ha eternament un saló

Lluis XVI, un boudoir Directori, un fumador Imperi... Aquest gust immoderat («el comble del bon gust»!) per l'interior d'estil és, a l'escena com fora d'ella, la gran malaltia de la burgesía contemporània, el pastitxo de l'antic, la superstició del corc erigit a l'altura d'un principi». En el nostre país encara és pitjor. Tots els teatres tenen decorats en sèrie d'un horrible mal gust i pobresa, i uns quants mobles i accesoris terriblement antipàtics, lletjos, pobres. Tenim el desavantatge que ni uns ni altres es poden classificar en cap estil passat ni present.

Si no estés ja prou malament la professió d'escenògraf, si donés prou el decorar façanes, l'organitzar cavalgades, el fer arcs improvisats, etc., valdria la pena que les nostres empreses que no tenen prous recursos per a escenificar dignament les seves obres, bandejessin els decorats en sèrie i els substituissin, en el possible, per cortines. Hi guanyariem.

He treballat en un taller d'escenografia, n'he vist molts, i dubto que en aquest ambient, la nostra escenografia sofreixi la necessària evolució. Són bruts, s'hi treballa malament, s'hi fa una feina penosa. Crec que si surt quelcom d'interessant a Catalunya, serà per algú que no hagi treballat en aquests tallers, que no tingui «l'ofici» d'escenògraf, que no hagi organitzat mai cavalcades, ni muntat envelats, ni arcs improvisats.

* * *

Dels ballets russos hem d'aprofitar una lliçó: un sol home per als decorats, per als figurins i per al muntatge en escena. D'altra manera no és possible d'obtenir la unitat indispensable.

P. CALDES ROSSINYOL.

La poesia d'Ambrosi Carrion, per Aurea de Sarrà

Ambrosi Carrión

Demà, a la tarda, Aurea de Sarrà donarà al Palau de la Música Catalana un recital, de la nova modalitat a la qual es dedica, amb aplaudiment unànim de la crítica i del públic que ha tingut ocasió d'admirar-la.

Les poesies escollides per Aurea de Sarrà, totes originals d'Ambrosi Carrión, no són pas un recull fet a l'atzar, sinó que responen a una unitat espiritual, dintre la qual hom ha procurat obtenir una gamma del matís tan extensa com és possible.

I cal convenir que hom ha reeixit completament per tal com les poesies escollides, ultra les condicions essencials líriques que han de posseir per a ésser recitades de viva veu davant d'un públic, tenen aquell punt de dramatisme, en el sentit pur d'acció i aquell punt de plasticitat indispensables per tal de que la paraula arribi a l'auditori amb tota la seva intensitat emotiva.

En aquesta interessant modalitat que amb tant d'encert conrea Aurea, actualment té una part tan principal com la poesia, la música.

Els més prestigiosos músics catalans Joan Manén, Joaquim Salvat, Ricard Lamote, Francesc Pujol i Manuel Blancafort, han escrit inspirades composicions musicals per a ser-

Aurea de Sarrà

vir de fons a les poesies d'Ambrosi Carrión, i així paraula i música, ja acordades, ja alternant-se, es succeeixen donant un sentit de conjunt sòbri i elevat.

En fi, un art ben antic que Aurea de Sarrà ha sabut renovar i trobar collaboradors prou valuosos per donar-li un fort interès d'actualitat.

Heus-ací el programa del recital de les poesies de Carrión, amb música dels mestres que s'esmenten:

I Part. — (A) « Invocació », Mtre. Joan Manén; (B) « Cançoner de la Mar », Mendelssohn. 1 Cançó matinal. 2 Amor pirata. 3 Himne al mar. 4 Rondalla del blanc i blau.

II Part. — (C) « Balada del dia clar », Mestre Joaquim Salvat; (D) « Inquietud », Mestre Ricard Lamote. 1 Enyorament. 2 Curiositat. 3 Por. 4 La cançó. 5 Joia o Amor. 7 Embriaguesa. 8 Odi. 9 La mort. 10 Ell torna; (E) « Oració » (Del poema inèdit Comte l'Arnau), Mtre. Francesc Pujol; (F) « Avions », Mestre Manuel Blancafort; (G) « Campanes de Primavera », Mtre. Joan Manén.

III Part. — (H) « Medea » (Monodrama), Mestre Joan Manén.

L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA

TEATRE PARTHENON. 22 gener.—Estrena de "L'ARC DE SANT MARTI", comèdia en tres actes, el tercer dividit en dos quadros, de Pere Gener Domingo

El doctor Jordi Fontanals, protagonista de la comèdia, és d'entre els seus companys de professió, el que té més renom i, per tant, és a ell que se li confien les operacions més compromeses, segur que de totes elles n'ha de sortir triomfant, ço que vol dir que els èxits cirurgians el fan ésser una de les figures mèdiques més destacades. Heus-ací que per una coincidència Jordi s'ha trobat prop de la simpàtica i atractiva Montserrat i no té res d'estrany que l'enjogassat amor ben prompte faci un bon paper en ells dos i després de poc temps que el doctor havia posat a Montserrat d'infermera en una clínica, es casen ben enamorats.

La novella esposa, plena d'illusions, no s'ha fet càrrec dels deures que té el seu marit com a metge i és natural que sovint les seves atencions siguin més accentuades per les clientes que per l'esposa, mentre aquesta passa hores de solitud, que li són mal conselleres i creix espantosament la desillusió d'aquell amor que ella havia somniat. Per altra part, Jordi, de temperament un bon xic gelós, potser un xic irreflexivament, desborda aquesta passió a l'extrem de dubtar d'un dels seus més íntims amics, el doctor Ricard Seyé, amb el qual, i per aquest motiu, romp amb ell tota mena de relació.

Davant d'aquest estat de coses, és imminent la separació d'aquells dos éssers que tan illusionats feia poc s'havien emmaridat.

La fatalitat fa que el doctor Seyé prengui mal en el seu laboratori en preparar una de les seves acreditades fòrmules i tothom reconeix que ningú més que Jordi pot guarir-lo, però aquest, tenint en compte ço que ha passat entre ells dos, es nega a fer l'operació. Intercedeix un altre amic, el doctor Albert, i després de molt insistir aconsegueix que el doctor Jordi Fontanals operi al doctor Seyé i aquest és salvat. Montserrat, que havia tornat a reintegrar-se al servei de la clínica, es dóna compte del gest generós de Jordi, a l'hora que aquest per la seva part i per les reflexions fetes oportunament pel seu amic Albert, també ha comprès l'equívoc en que estava en referència a la seva esposa i s'ajunten novament per tal de que brillin els colors de la felicitat en aquella llar, per uns dies desolada.

Es això poc més o menys la faula que anima la comèdia i a jutjar per la construcció de les escenes que s'hi desenvolupen, molt ben portades i perfilades amb naturalitat pròpia de l'home que sap el què és teatre, en tipus ben definits i amb una correcció de llenguatge ben reeixit, fan dubtar de que aquesta comèdia sigui la primera que hagi escrit el senyor Pere Gener i si fins ara solament el coneixiem com actor distingit, després de veure el primer acte de «L'Arc de Sant Martí», el millor dels tres, en el qual les figures es mouen i parlen amb gràcia i frescor, hem de creure que el Sr. Gener pot fer cosa profitosa pel teatre, sempre i quan en obres successives es deixi portar solament i exclussivament per la seva intuïció teatral, inspirada en la realitat, que no pot oblidar que ha d'ésser el nervi dels personatges que ha de forjar la imaginació de l'autor. Diem això perquè «L'Arc de Sant Martí», malgrat ésser una obra ben portada i ben dialogada, té per damunt de tot un defecte capital que la perjudica, a la nostra manera de veure, i és la semblança (no sé si deliberada o casual), en acció i personalitat, del seus personatges centrals Jordi Fontanals i la seva esposa Montserrat, amb Judson Penning i Nina Wyindram, protagonista de la pellícula, no fa molt temps presentada per la casa Fox, amb el títol de «Esposas de médicos».

Es clar que és molt possible que un autor caigui en coincidències de tipus i d'arguments; però cal fer esforços per fugir-ne per a portar a escena la màxima originalitat i encara direm més: quan un autor es troba en un cas semblant, sense perdre temps, abans d'entregar l'obra, ha de refondre-la o sacrificar-la, car per endavant ja és sabut que les coincidències poden perjudicar l'èxit que pogués obtenir.

I ara, parlem de la interpretació que la Companyia Pujol-Fornaguera va donar a «L'Arc de Sant Martí» que, amb tota sinceritat, hem de dir que fou perfecta. El senyor Fornaguera i la Sra. Pujol, digueren els seus rols amb una pulcritud que donava la sensació de que l'obra era posada amb amor. La Sra. Arquer i Sr. Domènec es portaren dignament; el Sr. Pujol, precís i enèrgic, matisà el seu curt paper a la perfecció; les senyoretes Clara i Cristina Hossas, molt bé; els senyors Estivill, Serrat, Viñallonga, Bohigas i Gil, igual que les Sres. Guart i Turalles, donaren el to que a l'obra requeria. La presentació, magnífica.

FLORENCI CORNET.

INFORMACIÓ MUSICAL

Gran Teatre del Liceu

El dissabte, dia 21, es reprengué en el nostre Gran Teatre d'Opera el «Boris», amb el qual tornaren actuar l'excellent conjunt d'artistes russos, que tan bona tasca realitzen aquesta temporada.

La senyora Sadowen, insuperable en la part de «Marina»; la senyora Davidof, en «l'Hostalera»; els senyors Possemkowki, Zaporojetz (el gran baix), Kaidanoff, Lavretzky i Purenief, amb el seu treball impecable ens feren reviure les jornades triomfals del Liceu, en les quals les representacions d'aquesta celebrada òpera de Moussougski, arribà a la més alta perfecció.

El mestre Steiman dirigí amb veritable encert la partitura i compartí amb els cantants les ovacions que el públic prodigà.

En resum, una representació mereixedora d'un elogi ben definitiu, si no ens haguessim de plànyer d'unes mutilacions que sempre ens han produit angúnia. Ens referim a l'escena de la revolta, una de les millors de l'obra, que no sabem per quins motius ens és sovint escamotejada.

Ens permetem esperar, ara que un sentit de dignitat presideix la direcció del Liceu, que es tindran en compte les nostres observacions per tal de que en temporades vinentes es doni en aquest punt plena satisfacció al desig del nostre públic, devot de l'òpera.

El diumenge, a la tarda, es feu la segona representació de «Carmen», i el dimarts passat amb un gran ple es donà en funció puguer «La Ciutat invisible de Kitege», amb el mateix èxit de les anteriors.

El dijous es representà per segona vegada, amb la mateixa brillantor del primer dia, el «Boris».

Per a dimarts vinent s'anuncia «Gala Placidia», de Guimerà, música del mestre Pahissa, interpretada per les senyoretes Blanc i Gummà i els senyors Sant Agostino, Fuster, Alsina, Gallofré i Giralt.

L'obra serà dirigida pel seu compositor, el mestre Pahissa. Hom preveu un èxit esclatant,

ANGEL GUIMERA
autor del llibre "Gala Placidia
(caricatara per Daniel Masgoumiery)

"Associació de amics de la Música", de Badalona

Es digne del major elogi l'esforç que està efectuant dita entitat per a desensopir l'esperit badeloní, un xic refractari, dissortadament, a tota manifestació artística.

El dia 12 d'aquest mes, Carles Soldevila va donar a la sala del «Centre Badaloní», una conferència sobre Beethoven, amb illustracions musicals de Joan Oriol, violí, i Ramon Salses, pianista, ambdós badalonins i elements ben aprofitats.

Pel dia 19 estava anunciat un concert a càrrec de Jelly D'aranyi, violí, i Ethel Hobday, piano, el qual no pogué tenir efecte per malaltia de la primera, restant ajornat.

Per al 17 de febrer, hom anuncia un concert per la violoncellista Aurèlia Sancristòfol de Solé.

Es de desitjar una mica més d'interès dels badalonins amants de la bona música. — C. B.

JAUME PAHISSA
autor de la música de "Gala Placidia"

TEATRE CATALA "AMATEUR"

"AMATEURS" NOTABLES

Nasqué en un dels carrers típics de la barriada de Gràcia, i ja de molt petita mostrà l'afició al teatre que germinava dintre seu i que més tard es desvetllà amb tota plenitud.

Era en el període de les illusions belles, als 16 anys, que junt amb el qui més tard fou el seu espòs, Francesc Grau i Banús, es pot dir que debutà a l'escena, en un teatre particular enclavat al carrer de Salmerón, amb les obres «El ret de la sila» i «Indicis», plavent ja allavors força la seva actuació.

Aquests foren els primers passos per la escena de la senyora Papell, ben modestos per cert.

Casada ja, passà una llarga temporada que solament dedicà els seus afanys als seus amors volguts: l'espòs i els fills.

L'afició teatral que havia minvat una mica amb el compliment del seu deure com a esposa i com a mare, tornà a desvetllarse amb motiu de la intensa actuació que com a «amateur» realitzava el seu espós, allavors segon director de la Companyía d'aficionats de Pere Boquet, el gran e incansable entusiasta de l'escena, de grata memòria per als aficionats de teatre català de vint anys enrera.

Francesca Papell de Grau

Per aquest motiu, la senyora Papell ingressà en dita formació i en una representació que donaren a Sant Boi de Llobregat, debutà en un paper modest de l'obra «Qui... compra maduixes». Als finals de la mateixa temporada, la que tan modestament havia començat, degut als deus mérits, passà a ocupar el lloc de primera actriu.

Per espai de cinc anys, al costat sempre del seu espòs — el matrimoni Grau-Papell ha estat sempre un model digne d'imitadors — actuà amb remarcable èxit en la susdita Companyía d'aficionats de Pere Boquet.

Les seves millors creacions han estat: «Miqueta i sa mare», «L'Arlesiana», «La mare», «La dida», i «El místic».

De les obres dels nostres temps, representa amb vertadera delectança: «Julieta, filla única», de Josep M.ª Folch i Torres i «La corona d'espines», de Josep M.ª de Sagarra.

Actualment forma part de la Companyia Catalana d'Amateurs Pere Moix i Casals, de l'Associació «Amics del Teatre».

Informació

BARCELONA

AGRUPACIÓ «FOC NOU». — Aquest elenc artístic, reforçat amb nous i valuosos elements, reprendrà les seves tasques demà diumenge al local de «Catalunya A. A.», amb la representació de «Les delicies de la llar», interpretada per les senyoretes Xiberta, Pujol i Codina i els Srs. Prats, R. i E. Jordà, Casadellà i Martí.

La propera sessió serà dedicada a la memòria de l'autor de «Foc Nou», i a la qual serà invitada la senyora vídua i els amics del plorat dramaturg.

AGRUPACIO MUSICAL MONTSERRAT (S. M.). — Demà diumenge, a les 4 de la tarda, l'elenc artístic que dirigeix Jaume Albert, posarà en escena, amb la col.laboració de les orfeonistes i actrius de dita Agrupació Sra. Teresina Serradell i les germanes senyoretes Moreno, el drama «L'Hèroe», de Santiago Rossinyol.

ATENEU REGIONALISTA VERDAGUER. — Avui dissabte, a un quart d'onze de la nit, tindrà lloc una selecta vetllada teatral a càrrec de l'elenc artístic de l'Ateneu que dirigeix el senyor Francesc Arabie, representant-se la comèdia dramàtica de Lluís Rossic, «El preu de la glòria». Hi pendran part la Srta. Enriqueta Barri i els senyors Arabie, Angelats, Carol, Samsó, Roman, Cuevas i Collell.

CASAL CATALA REPUBLICA DEL COLL. — El quadro dramàtic que actúa en dit «Casal» sota la direcció de Ricard Pomar, ha posat darrerament en escena l'obra «El cor del poble», d'Ignasi Iglésias.

La presentació fou acuradíssima, mereixent l'elogi del nombrós públic que emplenava l'espaiós local.

La senyoreta Munt feu una «Madrona» ben acabada; la figura enèrgica de «Fidel» enquadrà perfectament amb el temperament del Sr. Julià; el «Boira», a càrrec del Sr. Llimona, molt ben ajustat, com també el «Xic», desempenyat pel Sr. Guitart. El Sr. Gislenyo feu un «Don Albert» discret. El paper de «Passarell», a càrrec de Ricard Pomar, obtingué una interpretació admirable, especialment en les belles escenes amb la «Madrona».

El públic, després de fer aixecar diverses vegades el teló, sortí molt complagut de la festa.

CASAL CATALA REPUBLICA, del Coll. — Sota la direcció de Ricard Pomar, el quadro escènic d'aquest Casal, que tants èxits està aconseguint, posà diumenge passat la comèdia en dos actes de R. Surinyach, «Cor d'angel». Tots els que hi prengueren part es portaren discretament i feren que el públic que emplenava la sala aplaudís amb entusiasme la labor de tan notables aficionats.

CASAL D'ESQUERRA «ESTAT CATALA», de Gràcia. — La vetllada teatral que aquest casal organitzà el dia 22, tingué lloc en el teatre de «La Cooperativa de Teixidors a mà», en la qual s'hi representà, sota la direcció del Sr. Callicó, l'obra en tres actes «El misteriós Jimmy Samson», posada en escena en tota propietat i executada ben dignament per tots els que hi prengueren part. Per bé que no voldriem fer distincions, no podem menys que remarcar alguns d'ells, com les Srtes. Cailà i De Mingo, les quals posaren en evidència llurs aptituds de bones aficionades.

Els Srs. Hurtado i Callicó, perfectes; són elements aprofitables. El mateix direm dels Srs. Roca i Bordas, que en llurs respectius papers es guanyaren les simpaties del públic. El Sr. Borràs en el «Jimmy» ens hi va plaure força; cal assenyalar la diferència en millora, que hem observat en ell, des de la darrera representació i, per tant, el felicitem. Els demés ajudaren amb molta discreció al bon conjunt. Cal fer una distinció especial de la nena Bonastre i nen Sorribas, que amb molta gràcia digueren llurs papers respectius.

CASAL GRACIENC NACIONALISTA. — La sala d'espectaclse d'aquest casal, cada día es veu més concorreguda i per aquest motiu poden estar satisfets els Srs. Claramunt i Munté, directors del quadro escènic, ja que això significa que els seus dirigits cada dia guanyen noves posicions i el públic que els aplaudeix és, en cada representació més nombrós, tota vegada que els conjunts milloren i algunes de les individualitats s'han esforçat en superar-se, qual cosa és ben mereixedora d'un fervorós elogi.

Diumenge passat posaren en escena «La Puntaire», de S. Bonavia, que fou interpretada amb força justesa. La Sra. Riera matisà l'«Agnés» amb aquells tocs de sentiment que requereix, aconseguint en els seus mots finals una veritable corrent emotiva que s'hauria traduït en una delirant ovació si l'obra no hagués tingut d'ésser closa pels versos que diu el capellà.

El Sr. Munté fent el «Senyor Maties», per bé que només tinguerem ocasió de veure'l en els dos darrers actes, les dues úniques escenes en que ell intervé, ens digueren prou per manifestar que és l'aficionat mes complexe d'aquesta formació; cuida els detalls d'una manera sorprenent. Ens plau felicitar-lo. «L'Avi» fou interpretat pel senyor Puig força bé; cal que els directors el tinguin present per quan d'ell se'n pot treure un bon rendiment. El Sr. Laboria, com sempre, just; ja hem dit altres vegades que es un bon element. Els Srs. Tey i Fiol, quan aconsegueixin l'harmonia del gest amb la dicció, poden ésser uns perfectes «galans» joves. Amb tot es portaren discretament. Els demés, Sres. Benita i Alsina i els senyors Brunet, Prat, Madulell, Soler, Calvet i Ros, sense destacar-se cap d'ells, contribuiren a fer que el conjunt sortís arrodonit.

CATALUNYA A. A. — En l'estatge d'aquesta entitat es celebrà el dia de Reis un festival a càrrec del grup d'infants de l'Institut de Folk-lore de Catalunya, que dirigeix Joan Rigall.

La festa resultà brillantíssima i mereix tots els nostres elogis ja que a més de la bona execució, té la tendència d'inculcar als infants l'amor a l'art i al teatre.

Es representà la comèdia en un acte de F. Godó «La cosina de la Lola», per la Srta. M. Font (amateur) i els Srs. E. i M. Sanchez, de l'Elenc Catalunya. No cal dir que ho feren talment com ja ens tenen acostumats aquests amateurs infadigables.

La nena F. Ferrer recità el monòleg de Rius i Vidal «L'enjogassada» amb molta desimboltura i bona dicció.

El rapsoda F. Alavedra delectà a la mainada amb rondalles, aconseguint despertar l'interès no solament de la gent menuda, sinó que també de tot el públic.

També es donà una sessió d'il·

lusionisme per l'Agrupació Catalana d'Aficionats d'Il.lusionsme.

I finalment, el grup d'infants que formen el quadro escènic de l'«Institut» sota la direcció de la senyoreta Montserrat Font, representà la comèdia lírica en un acte i 4 quadres de J. M. Folch i Torres, música del mestre M. Mayral «La carta dels Reis», interpretada immillorablement pels petits artistes sobresortint la nena Conxa Martínez i E. Baldrich en els papers de «Janet» i «Garideta», respectivament, dels quals en feren una veritable creació, guanyant forts i merescuts aplaudiments.

Volem felicitar especialment a la xamosa i diminuta «actriu» Conxa Martínez, quals actuacions ja ens són força conegudes, per les vegades que ha pres part en les festes de l'«Elenc Catalunya» i en els recitals de Radio Barcelona per a infants, encoratjant-la perque segueixi amb el mateix amor que sent avui per el teatre, convençuts de què més endavant tindrem amb ella una figura artística que farà honor a la nostra escena.

L'obra fou presentada amb tot luxe de detalls, mereixent grans elogis els decorats que pintaren els Srs. Singla i Sanchez, en especial el quadro III, que obligaren a sortir a la llotja escènica als pintors a rebre els aplaudiments que els tributà el públic.

* * *

L'Elenc que sota la direcció d'en Manuel Sanchez actúa en aquesta entitat, representà el passat diumenge l'obra en tres actes de Frederic Soler, «Batalla de Reines».

Hi col.laboraren les primeres actrius Emilia Baró i Maria Callejas.

L'elenc «Catalunya» oferí una interpretació acuradísima, sobresortint els Srs. M. Sanchez, E. Sanchez i J. Singla. Molt justos els senyors Alemany, Francolí i Robreño i discret el Sr. Parés.

L'obra fou molt ben presentada estrenant-se un decorat exprofés dels senyors Singla i Sanchez.

CENTRE REPUBLICA FAMILIAR DE LES ROQUETES (Sant Andreu de Palomar). — La companyia «Nostre Art», que dirigeix el Sr. Antoni Tutusaus, representà el diumenge darrer el drama «La mare eterna», d'Ignasi Iglésias, en el qual hi prengué part l'actriu senyora Rosa Serrano.

FOMENT AUTONOMISTA CATALA. — El diumenge, 22 gener, el quadro escènic «Mossèn Cinto» que tant notablement dirigeix Andreu Guixer, posà en escena la comèdia «La Mary Pickford del carrer de l'Hospital». L'obra fou interpretada amb molta voluntat. Les senyores Mateos, Lliteras, Ricart, Riera i Vila, representaren llurs respectius papers amb molta fe i ajudades pels Srs. Guixer, Mingo, Permenyer, Folch, Bargalló, Borrellas, Enric, Masachs, Solsona i Duran, aconseguiren que el públic celebrés els acudits de la comèdia, aplaudits cada final d'acte, a la vegada que premiaven el perfecte conjunt que el quadro assolí.

NOVA JOVENTUT DE CATALUNYA. — L'elenc dramàtic d'aquesta entitat, que dirigeix el senyor Antoni Morancho, el diumenge, dia 15, posà en escena el drama en tres actes de Maurici Maeterlinck, traducció de Salvador Vilaregut, «L'Alcalde de Stilmonde».

La presentació de l'escena fou magnífica i s'estrenà un decorat exprofés pintat pel jove escenògraf Pere Serramalera, el qual fou molt elogiat.

La interpretació, per cert encertadíssima, fou molt del gust del nombrós públic que acudeix sempre a les festes d'aquesta Joventut. Repetides vegades, durant el transcurs de la representació i en acabar els actes, aplaudí entusiàsticament la bona actuacio dels intèrprets.

Els «rols» foren interpretats per la senyoreta Anna Riera, la nena Elvireta Quintillà, i els senyors Antoni Morancho, Josep Sanfeliu, Robert Almuní, Joan Virgili, Francesc Riera, Antoni Vilamitjana i Joan Vinyals.

Cal remarcar que tant la senyoreta Riera com la nena Juintillà, que tingué de representar el «Floris» que tenia d'interpretar el seu germanet, i que es trobava malalt, van guanyant cada dia en perfeccionament, lo qual és reconegut pel públic que les aplaudeix amb entusiasme.

ORFEO ATLANTIDA.—Diumenge dia 22 tingué lloc un magnific festival infantil.

Començà la festa amb un concert per l'Orfeó Infantil, dirigit pel jove Josep Reverter. El públic premià la tasca dels petits cantaires i del mestre amb forts aplaudiments. Es repetiren varies cançons. Seguí després l'elenc infantil, que representà el quadret escènic de Folch i Torres, «Fruita d'estiu», per les nenes Montferrer, Salvador i Serra, i els nens Cortina i Salvador, que feren un conjunt excel.lent. Cal remarcar la gràcia dels diminuts actors Elena Serra i Pere Salvador, que es guanyaren totseguit les simpaties del públic.

Per últim es representà la rondalla de Folch i Torres, música del mestre Blai Net. «La princesa i el pastor», molt ben interpretada per les nenes Poveda, Rutés, Macavich, Ciuret, Vallverdú i Esquerra i els nois Villoldo, Conesa, Cortina, Burgués, Carrasco, Cabarrocas, i Chiva i tots els que formaven els chors. Foren tots aplaudits amb ver entusiasme pel nombrós públic. L'acompanyament musical, anà a càrrec de J. Raverter, piano i P. Segura, violi.

ORFEO GRACIENG. — Diumenge passat tingué lloc en aquest teatre l'estrena de la comèdia en tres actes «El compromís d'Agna», original de Francesc Montserrat. L'obra es divertida, les escenes són construïdes amb molta destresa. Si es té en compte el nombre considerable de personatges que intervenen, cal dir que són prou per a demostrar les aptituds de comediógraf de que l'autor està dotat; particularment en el segon acte es fa mereixedor d'un assenyalat elogi.

Els acudits cal dir que són escollits i fan gràcia per l'expontaneitat i àdhuc per la seva justa oportunitat i no es pot negar que el públic els celebrava i seguia el desenvolupament de la comèdia ben agradosament, per bé que el final de l'obra va defraudar un xic per la seva fredor inesperada, cosa que l'autor ens sembla podria modificar a profit d'ella. No per això va deixar d'ésser entusiàsticament aplaudida i reclamada la presència de l'autor que, junt amb els intèrprets, va tenir de sortir a cada final d'acte.

Els encarregats de la execució, per bé que les escenes són molt jugades, les dugueren amb una justesa digna d'elogi. La mà del director Sr. Giménez s'hi veia, puix tots, sense distinció, es movien perfectament.

Les Sres. Rovira, Hortau, Rodríguez Gasau, Font i Sobirats i els Srs. Duch, Valls, Gimenez, Madurell, Velat, Valls L. i Ribes es coneixia que havien estudiat bé la comèdia i en sortiren brillantment, sense desmerèixer l'un de l'altre, encara que no podem passar per alt fer esment de la comicitat del Sr. Ribes, ben equilibrada, digna d'un excel.lent actor còmic, i que el públic de l'Orfeó sovint celebra.

Rebin autor i intèrprets, des de aquestes pàgines, la nostra felicitació.

Per fi de festa posaren la comèdia d'A. Ferrer i Codina. «Ocells de paper» lluïnt-s'hi la Sra. Font i els Srs. Velat i Valls; aquest darrer, particularment, estigué encertat.

PENYA YES-YES, de Gràcia. — El 21 d'aquest mes, el quadro dramàtic que dirigeix el Sr. Roura, posà en escena el drama en tres actes de Lluís Millà, «La Puntaire catalana», éssent presentada amb molta cura i executada brillantment per la Sra. Deop que en el paper d'«Agnès» demostrà que havia comprés el personatge i el matisà i sentí perfectament. El mateix podem dir del Sr. Gràcia que feu un «Tomàs» acceptable. Els demés, Srs. Buenaventura, Quelart, Rodríguez, Gil i Alzamora, compliren degudament, contribuïnt a que el públic sortís satisfet de la representació.

BADALONA

JOVENTUT BADALONINA. — El passat diumenge, l'elenc de dita entitat representà «La mare eterna», d'Ignasi Iglésias, completant el programa la peça «La cosina de la Lola».

Es d'elogiar l'entusiasme que constantment demostra aquesta «Joventut» sobretot ara que a Badalona solament actuen dues companyies d'aficionats, la susdita i la que funciona a l'Orfeó Badaloní».

GRANOLLERS

CASINO. — Sota la direcció del senyor Gurri ha estat representada la comèdia, en 3 actes, d'Avelí Artís, «No és mai tard si el cor es jove».

L'acte que és celebrà era destinat a engroixir la subscripció oberta per a la construcció d'un Pavelló per a Infecciosos de l'Hospital-Asil d'aquesta ciutat.

Prengueren part en la representació les senyoretes Rosa Giralt, Margarida Jané, Dolors Parera i Mercè Altimires. Reeixiren els joves Josep Escobar i Antoni Jané i contribuïren al bon èxit de l'obra els joves Ramon Barbany, Joan Gual, Marian Lassús, Josep Jonch, Josep Parera i el nen Antoni Parera.

Cooperà a aquesta vetllada benèfica la senyoreta Concepció Badillo, simpàtica tiple solista de l'«Orfeó Granollerí», la qual, acompanyada pel mestre del mateix Orfeó, senyor Bataller, cantà «Cèlebre minuet», «Birondon», «L'Emigrant», «Lo puput» i altres del seu selecte repertori.

Foren tots molt aplaudits.

LA UNIO LIBERAL. — El quadro escènic, per commemorar els Innocents, donà una representació de la paròdia «El rei ha relliscat», obra especial, escrita per a aquesta diada. Hi cooperà l'orquestrina «Unió Artística», d'aquesta ciutat.

MANRESA

TEATRE JOVENTUT CARLISTA. — Tal com estava anunciat, es representà en aquesta entitat, l'obra de Frederic Soler «Batalla de Reines», amb una presentació acuradissima no escatimant-hi cap detall, prova evident del bon gust de l'elenc d'aquesta societat i del seu director senyor Ambros.

De la interpretació es pot dir sense exagerar que fou perfecta, llevat de l'actriu vinguda de la capital, Sra. Lliteras, que fou l'única que desentonà del conjunt. Creiem que fou a causa de no saber el paper, puix notàrem que anava insegura, causant un efecte depriment, per les bones referencies que de la mateixa teniem.

De l'altre actriu Sra. Piqué, «amateur», podem dir que tingué moments molt feliços. Sobretot, es sabia el seu paper a la perfecció. Secundaren amb tota justesa els joves senyors Torres, Bonjorn, Cirera, Camprubí, García, Vidal, Gonzalo, Mollet i Lucas. Tots foren aplaudits.

MATARO

CIRCOL TRADICIONALISTA. — La secció dramàtica d'aquesta entitat posà en escena «El primer amor», de Frederic Soler, amb una interpretació força acceptable per part de tots els que hi prengueren part.

També representaren la comèdia «Tres i no res», que fou molt celebrada.

El públic sortí molt satisfet, després d'haver aplaudit la tasca dels joves «amateurs».

MOLINS DE REI

FEDERACIO OBRERA. — Després d'una llarga temporada d'allunyament de l'escena, els amics del teatre de la susdita entitat han représ novament llurs activitats artístiques amb el nom de «Quadro d'Aficionats al Teatre».

Posaren en escena la comèdia en tres actes «Don Gonzalo o l'orgull del gec» d'Albert Llanes i el drama en un acte «Joventut», d'Ignasi Iglésias, amb la cooperació de les actrius professionals senyores Carolina Soto, Manuela Izquierdo i Amelia Vericat.

La representació fou molt de grat de l'auditori, que aplaudí la presentació i l'execució, ambdues ben reeixides.

VILANOVA I GELTRU

TEATRE APOLO. — En aquest teatre la companyia de Visita López ha donat a conèixer el vodevil sonor «Volem un mascle...» amb una discreta interpretació.

GASAL CATALANISTA. — L'elenc artístic d'aquesta entitat ha representat darrerament les obres «Reixes enfora», «El senyor secretari», «La presentalla» i «Les delicies de la llar». Pel diumenge que ve s'anuncia la representació de la gran comèdia vuitcentista, de Josep Feliu i Codina «El gra de mese», plena de dificultats d'interpretació que aquest meritissim elenc dirigit pel notable aficionat Josep Giró sabrà segurament superar.

Noticiari

Divendres darrer tingué lloc, a l'estatge de l'Associació Bonanova, la conferència anunciada «Les federacions teatrals» a càrrec del nostre illustre amic Lluís Masriera, la qual forma part del cicle cultural que aquesta entitat ha organitzat.

El conferenciant va demostrar en el curs de la seva dissertació, la importància moral i artística que enclou el teatre amateur a Catalunya i a d'altres paisos d'Europa.

Aquesta conferència fou illustrada amb gran nombre de projeccions, que feren realçar més encara el tema desenrotllat pel dissertant, el qual va ésser molt aplaudit, en havent acabat, per la selecta concurrència que l'escoltava.

* * *

L'Academia de la Història de Madrid. ha acordat concedir el premi al teatre corresponent a l'any 1932, a Marc-Jesús Bertràn per la seva obra monumental «El Gran Teatre del Liceu de Barcelona».

Felicitem al nostre amic per la merescuda distinció que li ha estat atorgada.

Ràpides Valls, Tàpies, 4, Barna.